

Fablların Değer Eğitimindeki Önemi*

Erol DURAN¹, Ertuğrul ERCAN²

1 Uşak Üniversitesi, erol.duran@usak.edu.tr

2 Millî Eğitim Bakanlığı, ertugrulercan_85@hotmail.com

*Sorumlu iletişim yazarı: erol.duran@usak.edu.tr

Özet

Çocuklar için hazırlanmış edebi ürünler dilin öğrenilmesi ve öğretilmesi konusunda çok önemlidir. Hem Batı edebiyatında hem de Doğu edebiyatında geçmiş köklü olan fabllar, günümüzde çocukların ilgisini çekebilecek masalımsı eserler içerisinde. Fablların ders verme amacının olması, eğitsel olarak kullanılmasını sağlamaktadır. Bu araştırmanın amacı fablların eğitimsel işlevini ve değerler eğitimindeki yerini ortaya koymaktır. Araştırmada, "Ortaokul 5. Sınıf öğrencilerinin en fazla hatırladığı fabllar hangileridir?", "Fabllarda örtülü veya doğrudan hangi değerlere yer verilmektedir?", "Ortaokul 5. Sınıf öğrencileri fabllarda hangi değerlerine ulaşımlardır?" sorularına cevap aranmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 102 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada betimsel nitelikli nitel model kullanılmıştır. Araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Veriler betimsel analiz ve içerik analizi tekniğiyle değerlendirilmiştir. Fabllar, UNESCO değerler listesine göre incelenmiştir. Daha sonra araştırmacı, bu fabllar ile ilgili 5. sınıf öğrencilerinin düşüncelerini almıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin hatırladığı dokuz fablın, genellikle ders kitaplarında ya da okuma kitaplarında en çok erişebilen fabllar olduğu görülmüştür. Bu dokuz fablın sekizi La Fontaine, birisi ise Aisopos'a aittir.

Anahtar kelimeler: Fabl, değerler, değerler eğitimi

The Fables and their Importance in Value Education

Abstract

The literary products that are prepared for children are very important in learning and teaching the language. The fables, which are rooted in Western or Eastern literature, are among the fairytale works that may attract children today. The fact that the fables are intended to teach a lesson allows them to be used in education. The aim of this study is to reveal the educational functions of fables and their importance in value education. In this research, it has been looked for the answers of the following research questions, "What fables are the most remembered ones by the 5th grade students?", "What values are contained in the fables either directly or covertly?", "What values did the 5th grade students reach in the fables?". The research subjects is composed of 102 students. In this study, descriptive qualitative research model was used. The data of the study were collected through a document review. The data were analyzed using descriptive analysis and content analysis techniques. Fables were examined based on the UNESCO values list. Then, the researcher took the thoughts of 5th grade students about these fables. As a result of the research, it is seen that the nine fables remembered by the students are the ones that are most accessible through the textbooks or reading books. Eight of these nine fables belong to La Fontaine and one belongs to Aisopos.

Key words: Fables, values, values education

1 Giriş

Dil eğitiminde eğitimcilerin ve ailelerin en büyük yardımcılarından birisi edebi ürünlerdir. Özellikle çocuklar için hazırlanmış, onların ilgisini çekecek edebi ürünler dilin öğrenilmesi ve geliştirilmesinde önemlidir. Dilini iyi öğrenen birey, kendini ifade etme, analitik ve yaratıcı düşünme konusunda yetkin olacaktır. Bireyler yaşadıkları aile ve topluma bağlı olarak ana dillerini öğrenirler ve kullanırlar. Dil öğreniminde farklı görüşler ortaya konulsa da, dilin toplumsal gerekliliği herkes tarafından kabul gören bir özelliktir (Dağabakan ve Öztürk Dağabakan, 2007). Toplum değer ve kültürünün aktarıcısı dildir. Bu sebeple her toplum, dilinin öğrenilmesi ve öğretilmesine önem vermektedir.

Dil ediniminde ve öğretiminde millî ve evrensel değerlere sahip yazılı ve sözlü ürünler önemlidir. Edebi ürünlerden faydalanarak çocuklara uygulanacak dil eğitimi konusunda 20. yüzyılın başlamasıyla birlikte çalışmalar hızlanmıştır (Ungan, 2006). Çocuklara yönelik edebi türler, onların iyiye, güzele, doğruya yönelmelerini sağlayarak yeni değerler edinmelerine yardımcı olur (Kavcar, 1999). Çocuklar okuma ve yazmayı öğrendikten sonra kendilerine yönelik edebi eserlerle hoşça vakit geçirmek isterler. Bu sebeple onlara yönelik basılı ve görsel materyallerin hazırlanması amacıyla çocuk edebiyatı çalışmaları ortaya çıkmıştır (Oğuzkan, 2006).

* Bu çalışma, 18-21 Ekim 2017 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen, II. International Academic Research Congress'te sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Türkçe dersi öğretiminde metinlerden çok fazla yararlanılmaktadır. Metinler sadece okulda kullanılmaz. Okuma eylemi alışkanlık hâline geldiye okul dışında da yapılır. Türkçe dersinde kullanılan metinler toplumsal kabullere, ortak değerlere dayanmaktadır. Değer aktarımını da içermektedir (Demir, 2011). Türkçe öğretiminde değer aktarımında metinler önemli bir yer tutmaktadır. Türkçe dersinde kullanılan metinlerle (Türk ve dünya edebiyatına ait) öğrencilere millî ve evrensel değerler sunulmaktadır (Kumbasar, 2011).

Öğrencilerde okuma alışkanlığının geliştirilmesi onların metinlerden sadece derslerde değil hayatın her alanında yararlanmalarını sağlayacaktır. Bu yüzden öğrencilere okuma alışkanlığını kazandırmak için onların hoşuna gidecek türlerden yararlanmamız gerekir.

1.1 Fabllar ve Eğitimsel İşlevi

Fabl sözcüğünün kökeni Latince "hikâye" anlamına gelen fabuladır. Bu sözcük zamanla ahlak ilkesi anlatan, metaforik hayvan hikâyeleri türünü anlatmak için kullanılmıştır (Oğuzkan, 2006). Fabllar, masal, destan, efsane gibi türlerle birlikte masalımsı eserler arasında kabul edilir (Arıcı, 2010; Helimoğlu-Yavuz, 1997; Karagöz, 2015).

Fabllar, insanları (ve dolayısıyla dünyayı) tanımanın ve anlamının en kestirme yollarından birini sunması, evrensel doğrulardan bahsetmesi ve bütün bunları çocukların dikkatini çekecek eğlenceli ve alegorik bir biçimde anlatması sayesinde tarih boyunca eğitimde sıkça faydalanılan anlatı türlerinden biri olmuştur (Dervişcemaloğlu, 2014: 486). Fabllar 8-12 yaş çocuklar arasında zevkle okunan ve dinlenen edebi türler arasındadır. Kanaatkârlık, tamahkârlık, kıskançlık ve paylaşımcılık gibi çocuklar arasında güçlükle algılanan olaylar fabllar sayesinde kolay anlaşılır. Ayrıca fablların bellekte tutularak hatırlanması birçok edebi türe göre daha kolaydır (Aytaş ve Yalçın, 2014).

Fabl örnekleri diğer masalımsı eserler gibi en eski edebiyat ürünleri içerisinde yer almaktadır. Fablların Batı ve Doğu edebiyatında birbirinden bağımsız olarak ortaya çıktığı düşünülmektedir (Ungan, 2006). M.Ö. 620-650 yılları arasında yaşadığı düşünülen Frikyalı Aisopos (Ezop)'un Batı edebiyatında bu türde örnek veren ilk kişi olduğu kabul edilmektedir. Doğu edebiyatında ise bu türün ilk örneklerine Pançatantra masallarında rastlamak mümkündür. Bu masalların M.Ö. 200 yılında Keşmir'de derlendiği tahmin edilmekte ve eserin yazarı bilinmemektedir. Ayrıca Hint Edebiyatı'nın diğer önemli fabl eseri ise Beydaba'nın Kelile ve Dimne'sidir. M.S. 300 yıllarında yazıldığı sanılmaktadır. Doğu edebiyatının bir başka ünlü hayvan masalı ise Şeyh Sadi'nin Gülistan'ıdır. Tüm bu fabl örnekleri Batı'da La Fontaine'e kaynaklık ettiği söylenebilir (Oğuzkan, 2006). Alptekin (2000), bizim edebiyatımızda fabl örneklerinin daha çok Doğu ve Batı edebiyatında oluşturulmuş eserlerin çevirisi veya uyarlaması şeklinde oluşturulduğunu söylemektedir. Edebiyatımızda her ne kadar uyarlama ve çeviri yoluyla fabl yazılsa da bu eserlerin dil ve anlatımında yazarlarımız kendilerinden bir şeyler eklemiştir. Edebiyatımızda bu türün ilk örneği Kayserili Rüştü'nün "Nuhbetü'l Etfal" adlı eseridir. Ahmet Mithat Efendi, Şinasi ve Recaizade Mahmut Ekrem'in bu tarz hikâyeleri bulunmaktadır. İbrahim Alaattin Gövsa, Fuat Köprülü, Vasfi Mahir Kocatürk, Orhan Veli Kanık ve Sabahattin Eyüboğlu gibi yazarlarımız da kendi anlatım özelliklerini fabllara katmış, onları kendi dilimize uygun hâle getirerek edebiyatımıza kazandırmışlardır (Aytaş ve Yalçın).

Alptekin (2005), hayvan masallarının kısa olmasının çocuğun dinleme ve anlamasını kolaylaştırdığını, aynı zamanda bazı duygu ve kavramları çocuklara öğretmesi bakımından etkili olduğunu belirtmektedir.

Detlor (2001: 5), fablların eğitimsel işlevi ile ilgili şunları söylemiştir:

- Fabllarla çalışmak çocukların okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesini sağlar: Genç okuyucular ve yazarlar üzerinde fablların özlü yapısı harika bir etkiye sahiptir. Çocuklar fabl kurgularının öngörülebilir yapı ve kalıplarını öğrenerek bunları özgün yazı yazmada kullanabilir.
- Ahlaki ve etik gelişimi inşa eder: Hikâyelerdeki paylaşılan değerleri kullanarak çocuklar ahlak alanını keşfeder, etikle ilgili eleştirel bakış açısı geliştirerek kendi değerlerini daha rahat yansıtır.
- Sınıfta işbirliğini geliştirir: Fabllardaki etik davranışlara yönelik tartışma yoluyla çocuklar birbirlerini dinlemeyi ve kendilerini ifade etmeyi öğrenirler. Ahlaki akıl yürütmeyi kullanarak hikâyeyi anlarlar ve genelleştirirler. Gerçek yaşamla öğrendikleri ahlaki değerleri kıyaslarlar. Böylece çocuklar temaları ve değerleri keşfederken sınıfta etik temeller oluşur.
- Metafor anlayışı gelişir: Çocuklar özelden genele çıkarım yaparak soyut bir dili anlama ve ahlaki eylemi somutlaştırmada fablları kullanabilirler. Fabllarda metaforu yorumlama, çıkarım ve yargıda bulunma ve problemlere alternatif çözümler üretme durumu çocukların üst düzey düşünme becerisini geliştirir.
- Etik konularını gerçek yaşamla ilişkilendirirler: Çocuklar hikâyelerdeki olaylar hakkında eleştirel düşünmeyi geliştirir ve bunları gerçek yaşama uyarlarlar. Çocuklar fabllarda geçen veciz söz ve atasözlerini gerçek hayatla bağdaştırabilirler.

Batı eğitim programları incelendiğinde çocuk edebiyatı içerisinde fabllar, masalımsı eserler içerisinde ele alınmaktadır (Initiative, 2010; CDE, 2000; DECD, 2014; Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education, 2011). Helimoğlu Yavuz (1997), "Masallar ve Eğitimsel İşlevleri" adlı araştırmasında uluslararası masal kataloğuna dayanarak masalları dört ana başlık altında sınıflandırmıştır. Bu sınıflandırma şu şekildedir:

- Olağanüstü Masallar
  - Cin, Peri Masalları
  - Olağanüstü Güçlere Sahip İnsan Masalları
  - Sihir, Büyü Masalları
  - Dev, Cadı Masalları
- Gerçekçi Masallar
  - Padişah, Sultan, Şehzade, Prenses, Vezir Masalları
  - Zengin, Tüccar, Ağa, Bey Masalları
  - Sıradan veya Yoksul İnsan Masalları
- Hayvan Masalları
- Deyimleri ve Atasözlerini Konu alan Masallar

Bu sınıflandırmaya göre fabllar masal türü içerisinde adı zikredilmiş olup hayvan masalları kategorisinde yer almaktadır.

1.2 Değerler Eğitimi Açısından Fabllar

Değerler; ekonomi, sosyoloji, felsefe, tarih ve eğitim bilimleri gibi farklı disiplin alanlarının araştırma konusu olmuştur. Türkiye’de değerler eğitimine yönelik çalışmalar ise UNESCO tarafından desteklenen ve “Yaşayan Değerler Eğitim Programı (YDEP)” adı altında 1995 yılında Birleşmiş Milletlerin 50. yıl dönümü kutlamaları için hazırlanan uluslararası bir projeye dayanmaktadır (Bıçak vd., 2016). Günümüzde eğitim sistemleri sadece bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla çalışmamaktadır. Aynı zamanda bireye, milli ve evrensel değerleri kazandırmayı amaçlamışlardır. Bu sebeple değerler konusu son zamanlarda her kesimden insanın çalıştığı bir kavram hâline gelmiştir.

İnsan davranışlarına yön verdiği düşünülen değerlerin üzerinde yapılan çalışmalar sonucu değerler eğitimine yönelik farklı akımlar ve anlayışlar geliştirilmiştir. Bu yaklaşımların bir kısmı değerlerin doğrudan bir kısmı ise örtük olarak öğretilmesini savunmaktadır (Aktepe ve Tahiroğlu, 2016). Ülkemizde eski eğitim programlarında değerler ile ilgili hedefler kısmında bahsedilmektedir. Yapılandırmacı anlayışa göre hazırlanan 2005 eğitim programlarının bir kısmında değerlere doğrudan yer verilmesine rağmen bazılarında ise eski programlarda olduğu gibi hedefler kısmında değerler örtülü olarak zikredilmiştir (Akbaş, 2008).

Eğitimde sadece bilişsel ve devinişsel becerilere değil duyuşsal becerilere de yer verilmelidir. Duyuşsal boyut, insanların davranışlarının altında yatan duyguları da kapsamaktadır (Gül, 2013). Değer eğitiminde hangi yaklaşımı kullanırsak kullanalım, değerler eğitimi sınıfa indirgenemeyecek kadar insana bağlıdır. Değer eğitiminde rehberlik elbette önemlidir. Ancak duyuşsal boyutlu bir eğitim de kazanımı içselleştirmek ve onu yaşatmak gerekir (Keskin, 2016). Kısacası günümüz öğretim yaklaşımlarında bireyin sadece zihinsel değil sosyal gelişimine de önem verilmiştir (Güneş, 2011).

Metinler değer öğretimi açısından güzel birer araçtır. Metinlerde alınan konular sayesinde öğrencilerin millî ve evrensel değerlere ulaşması sağlanabilir (Aktaş ve Ekinci-Çelikpazu, 2011). Metinlerde değer öğretimi öğretmen tarafından yapılabileceği gibi öğrencinin analiz yoluyla değere ulaşması da sağlanabilir.

Fabllarda hikâyenin sonunda yer alan atasözü ve veczenin çocuklar tarafından kolay anlaşılması ve verilen iletinin öz olmasına rağmen derin anlamın yoğun olması çocuğun dil gelişimini olumlu etkiler. Fablların çocuklara hayvanları tanıtmaya ve sevdirmeye faydalarının yanında, onların özveri, yardımseverlik, iyi insan olma; başkalarına saygı, sevgi besleme, sadakat, iyilik, tatlı dil, güler yüz vs. kazanımları elde etmelerine yardımcı olur. Fabllar insanlara dolaylı yolla öğüt verir. Ayrıca fabllar basit kurgusuyla olayların sebep sonuç ilişkisi içerisinde kısa ve yalın şekilde verilememesinden dolayı çocuklar için anlaşılabilir metinlerdir.

Ancak fabl türüne yönelik eleştiriler de vardır. Ünlü düşünür Rousseau, bu türü eleştirenler birisidir. Rousseau, La Fontaine fabllarının ezberletilmesini yanlış bulur. Ona göre hikâye ezberlemek çocuğa bir şey katmaz. Hayat, hikâyenin kendisidir. Bizde de Yalvaç Ural, fablların çocuklara tek yönlü bilgi verdiğini belirtir. Yalvaç Ural, tek yönlü düşünerek değil çok yönlü düşünerek doğruya ulaşmamız gerektiğini belirtir (Karagöz, 2015).

Fabllarda her ne kadar bireysellik, karşılıklı iyilik yapma gibi olumsuz örnekler içeren davranışlar olsa da çocukların üzerinde düşünerek doğru değerlere ulaşması sağlanabilir. Fabllar çeşitli insan karakterlerini dün olduğu gibi bugünde betimleyen, güldürürken düşündürülen ve gerçekliği ön planda tutan önemli edebi türdür. Eğitimcilerin doğru fabllar üzerinde öğrencilerle birlikte yapacağı çalışmalar sayesinde öğrencileri yanlış davranışlardan ziyade doğru davranışlara yönlendirebilir. (Erdal ve Gökmen, 2010). Fabllar, çocukların duyuşsal düşünce ve hayallerine hitap etmesi, dilinin basit olmasına rağmen kazandırdıklarının yoğun olması, çocuklara evrensel değerler vererek çocuğa eleştirel bakış açısını kazandırması bakımından önemlidir.

2 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, fabllarda yer alan değerlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaokul 5. Sınıf öğrencilerinin en fazla hatırladığı fabllar hangileridir?
2. Fabllarda örtülü veya doğrudan hangi değerlere yer verilmektedir?
3. Ortaokul 5. Sınıf öğrencileri fabllarda hangi değerlerine ulaşmışlardır?

3 Yöntem

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada betimsel nitelikli nitel model kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, olay ve olguları sosyal özelliği olan insana göre ele alır. Nitel araştırma yöntemlerinde olay ve olgular arasında karmaşık ilişkiler vardır. Olay ve olgular kesin olarak alt birimlere ayıramayacağı varsayılır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu sebeple tümevarımcı bir yaklaşım sergilenir (Özdemir, 2010).

3.2 Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama süreci üç aşamada gerçekleşmiştir:

Birinci aşamada, öğrencilerin en çok hatırladığı fablların tespiti için, Afyon ilinde 102 kişilik 5. sınıf öğrencisine, 100 fabldan oluşan liste verilmiştir. Öğrencilerden bu fabllardan hangisini hatırladıkları sorularak, çalışmada kullanılacak sıklığı en fazla olan fablların belirlenmesi amaçlanmıştır.

İkinci aşamada, üç Türkçe öğretmeni, öğrencilerin en fazla hatırladığı fabl metinlerinde doğrudan ya da metnin örneğine bağlı olarak UNESCO değerler listesine göre çıkarımda bulunmuştur. İki farklı alan uzmanınca doğrudan ya da metnin örneğinden belirlenen değerler betimsel analiz yöntemiyle ele alınmış araştırmacının bulunduğu değerlerle örtüşüp örtüşmediği karşılaştırılmıştır.

Üçüncü aşamada, en fazla hatırlanan fabl metinleri, araştırmacı tarafından 22 ortaokul 5. sınıf öğrencisine dağıtılıp okutulmuştur. Öğrencilere, “Bu metinler hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu metinler bize neler anlatıyor?” sorusu yöneltilerek metni analiz etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin, hangi değerlere doğrudan ya da örtülü olarak ulaştığı verdiği cevapların içerik analizine tabi tutularak incelenmiştir. Öğrencilerin verdiği cevapların analizinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu sayede öğrencilerin hangi değerlere örtülü ya da doğrudan ulaşabildiği güvenilir bir şekilde değerlendirilmiştir.

3.3 Çalışma Grubu

Nitel araştırmalarda genelleme kaygısı güdülmeksizin mümkün olduğunca evrende olması muhtemel bütün çeşitliliği, zenginliği, farklılığı ve ayrırlılığı temsil edecek bütüncül bir bakış elde edilmeye çalışılır (Karataş, 2015). Nitel araştırmacılar araştırmanın kontrol edilebilirliğini de göz önüne alarak evreni temsil etme özelliği gösteren olasılık temelli örneklem yerine olasılığa dayanmayan amaçlı örneklem yöntemi kullanılır (Yıldırım ve şimşek, 2008). Bu sebeple bu çalışmada araştırmanın amacına uygun olarak amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan fabl metinlerinin tespiti için “Kelile ve Dimne”, La Fontaine Hikâyeleri, Aisopos Masalları’ndaki fabllar önce yüz iki (102) kişilik 5. Sınıf öğrencisine bir tabloda verilmiştir. Öğrencilerden, bu tabloda verilen fabllardan hatırladıklarına işaret koymaları istenmiştir. Frekans değeri en yüksek dokuz fabl metni araştırmada kullanılmıştır. Tespit edilen dokuz fabl metninde yer alan değerler doküman incelemesi yoluyla tespit edilmiştir. Araştırmacıdan farklı iki Türkçe öğretmeni de bu metinlerde yer verilen değerleri tespit etmiştir. Ayrıca öğrencilerin de bu metinleri analiz edip hangi değerlere örtülü olarak ulaştıklarını tespit etmek amacıyla 22 ortaokul 5. Sınıf öğrencisine bu metinler dağıtılıp okutulmuştur. Bu metinle ilgili düşünceleri yazılı olarak öğrencilerden istenmiş ve incelenmiştir. Ancak araştırmada eksik cevap veren öğrencilerin cevapları dikkate alınmamış çöp veri olarak kabul edilmiştir. 20 öğrencinin fabllarla ilgili düşünceleri bu araştırmada değerlendirilmiştir. Çalışma grubu gönüllük esası ve kolay ulaşılabilirlik ilkesi göz önünde alınarak oluşturulmuştur.

3.4 Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda, araştırmanın doğası gereği ölçüt yerine bazı kavramların sağlanmasıyla geçerlik ve güvenirlik oluşturulmaya çalışılır (Yıldırım ve şimşek, 2008). Bu çalışmada nitel araştırmada kullanılan inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirlik kavramları göz önünde bulundurularak geçerlik ve güvenirlik sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın inandırıcılık ilkesini sağlamak için araştırmaya katılan öğrencilerle uzun süreli etkileşim kurulmuştur. Öğrencilerin fabllarla ilgili düşünceleri örtülü bir biçimde yönlendirme yapılmadan toplanmıştır. Ayrıca alanında uzman diğer kişilerden de araştırma boyunca destek alınarak araştırmanın teyit edilmesi hususuna dikkat edilmiştir. Araştırmada hem il merkezi hem de kırsal kesim öğrencilerinden görüş alınmış farklı öğretmenlerin de görüşü alınarak kıyaslama yapılmıştır. Araştırmada ayrıntılı betimleme yapılarak aktarılabilirlik ilkesi sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın tutarlılığı için kavramsallaştırma ve kodlama sürecinde UNESCO değerler listesine göre hareket edilmiştir. Öğrencilerin fabllarda hangi değerleri tespit ettiğine yönelik içerik analizi yapılırken verilen cevaplar üçer hafta arayla iki defa okunup kelime işlemci programına (MS Word) işlenmiştir. Ayrıca bu cevaplardaki değer tespitinde uzman görüşüne başvurulmuştur.

3.5 Verilerin Analizi

Fablar ve öğrencilerin fabllarla ilgili yazılı görüşleri veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veriler betimsel ve içerik analizi tekniği analiz edilmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde görüşme yapılan bireylerden ve dokümanlardan doğrudan alıntı yapılabilir. İçerik analizi ise betimsel analizle elde edilen verilerin daha yakından incelenmesini, bu verilere ait kavram ve temalara ulaşılmasını sağlar (Yıldırım & şimşek, 2008).

Bu araştırmada öğrencilerin en çok hatırladığı dokuz fabl metni doküman analizine tabi tutulmuştur. Doküman analizi kullanılarak araştırmacı tarafından bu fabl metinlerinde doğrudan ya da metnin örüntüsünden çıkartılan UNESCO’nun belirlediği değerler, Tablo 2’de gösterilmiştir. Değerler listesine göre araştırmacıdan farklı iki Türkçe öğretmeni doğrudan ya da metnin örüntüsünden çıkardığı değerler betimsel analiz yöntemiyle ele alınmış, araştırmacının bulduğu değerlerle örtüşüp örtüşmediği karşılaştırılmıştır. Bu metinler, araştırmacı tarafından 22 ortaokul 5. sınıf öğrencisine dağıtılıp okutulmuştur. Öğrencilere, “*Bu metinler hakkında ne düşünüyorsunuz?*” sorusu yöneltilerek metni analiz etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin hangi değerlere doğrudan ya da örtülü olarak ulaştığı verdikleri cevapların içerik analizine tabi tutulmasıyla ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmacı öğrencilerin verdiği cevapları üçer hafta arayla iki defa okumuştur. Öğrencilerin verdikleri cevapların analizinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu sayede öğrencilerin hangi değerleri örtülü şekilde ulaştığı güvenilir bir şekilde değerlendirilmiştir.

4 Bulgular

Araştırmada elde edilen veriler işığında ulaşılan bulgulara alt problem sırası dikkate alınarak sıralanmıştır.

4.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan, ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin en fazla hatırladığı fabllar hangileridir? sorusu için elde edilen bulgular Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1 . Öğrencilerin Hatırladığı Fablların Dağılımı

Fabl	Fabl Seçen Kişi Sayısı (f)	Fablı seçen kişilerin frekans yüzdesi (f %)
1. Tilki ile Leylek	72	%70,588235
2. Ağustos Böceği İle Karınca	58	%56,862745
3. Karga ile Tilki	54	%52,941176
4. Aslanla Fare	47	%46,078431
5. İki İnatçı Keçi	39	%38,235294
6. Tilki İle Keçi	35	%34,313725
7. Şehir Faresi ve Tarla Faresi	31	%30,392157
8. Kaplumbağa ile Tavşan	30	%29,411765
9. Kurtla Kuzu	26	%25,490196

“Ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin en çok hatırladığı fabllar hangileridir?” Alt problem sorusunun tespiti için 102 öğrenciden oluşan 5. sınıf ortaokul öğrencisine, 100 fabldan oluşan liste dağıtılmıştır. 100 fabllık liste, fabl eser türünde başat olduğu düşünülen ve uzman görüşü alınarak seçilmiştir. Bu sebeple bu listede Beydaba’dan “Kelile ve Dimne”, La Fontaine’den “Fabllar” ve Aisop’tan “Ezop Masalları” fablları kullanılmıştır. 102 kişilik öğrenci grubuna, hazırlanan bu listedeki hatırladığı fablları işaretlemeleri istenmiştir. Buna göre 102 kişilik öğrencinin en fazla işaret koyduğu fabl 72 sıklığıyla (frekans yüzdesi: %70,588235) “Tilki ve Leylek” fabldır. Öğrencilerin en az işaret koyduğu fabllar ise 2 frekans sıklığıyla “Öğüt Dinlemeyen Kuş, Aslanla Yunus, Öykünmeci Karga, Okçu ve Aslan” fabllarıdır (frekans yüzdesi: %1,9607843). Tablo 1’de öğrencilerin hatırladığı fablların frekans yüzdesi, %25 ve üzeri olan dokuz fabl alınmıştır. Frekansı, %25 altında olan diğer 91 fabl tablo 1’de yer almamaktadır. Araştırmanın kontrol edilebilirliği ve değerlendirmelerin geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması amacıyla bu çalışmada tablo 1’de yer alan dokuz fabl kullanılmıştır. Araştırmanın zaman maliyeti ve diğer maliyetleri göz önünde bulduğunda kolay ulaşılabılır durum örnekleme araştırma yöntemleri tarafından kullanılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2008).

4.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan, “Fabllarda örtülü veya doğrudan hangi değerlere yer verilmektedir?” sorusu için elde edilen bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Fabllarda Yer Alan Değerler

Fabllar	UNESCO Değerler Listesi	Metinde Doğrudan Yer Alan Değerlerin Sıklığı			Metinde Örtülü Verilen Değerlerin Sıklığı			Sıklık
		Ö1	Ö2	Ö3	Ö1	Ö2	Ö3	
Tilki ile Leylek								
	1.Yardımlaşma	2		4	1		1	8
	2.Dürüstlük				1			1
	3.Alçakgönüllülük	1						1
	4.Saygı					1		1
	5.Sorumluluk				1			1
Ağustos Böceği İle Karınca Masalı	6. Birlik	1						1
	1.Yardımlaşma	1	1	1			1	4
Karga ile Tilki	2.Sorumluluk	1		1	1	1	1	5
	1.Dürüstlük	1		1	1	1	1	5
Aslanla Fare	1.Yardımlaşma	1	2	1		1	1	6
	2.Özgürlük			1				1
	3.Alçakgönüllülük	1		1				2
	4.Bariş/Huzur			1				1
	5. Birlik	1		1	1			3
İki İnatçı Keçi	1.Özgürlük	2	1	1	1			5
	2.Alçakgönüllülük			1				1
	3.Bariş/Huzur	1			1		1	3
	4.Saygı	1	1	1	1	1	1	6
Tilki ile Teke	1.Yardımlaşma	2		1	1		1	5
	2.Özgürlük	1			1		1	3
	3.Dürüstlük	2			1	1	1	5
	4. Birlik	1		1	1			3
Şehir Faresi İle Tarla Faresi	1.Yardımlaşma			1				1
	2.Özgürlük		1		1	1		3
	3.Mutluluk			1	1		1	3
	4.Dürüstlük			1				1
	5.Sevgi	1						1

	6.Barış/Huzur			1	1		1	3
	7.Sorumluluk	1						1
	8. Birlik	1						1
Kaplumbağa ile Tavşan	1.Alçakgönüllülük	3		1	1		1	6
	2.Saygı		1	1	1	1		4
	3.Sorumluluk		1	1			1	3
	4.Sadelik	1						1
Kurtla Kuzu	1.Özgürlük						1	1
	2.Dürüstlük			3		1		4
	3.Alçakgönüllülük	1						1
	4.Saygı	3	1		1	1		6
	5.Tolerans	3			1			4

“Üç Türkçe öğretmeni, hatırlanma frekansı en yüksek ilk dokuz fablda değer listesine göre örtülü veya doğrudan hangi değerleri bulmuşlardır?” alt problem sorusunun tespiti için üç farklı Türkçe öğretmenine öğrencilerin en çok hatırladığı dokuz fabl metni verilmiştir. UNESCO değerler listesine göre bu fabllarda yer alan UNESCO değerlerini tespit etmeleri Türkçe öğretmenlerinden istenmiştir. Bu değerlerin fabllarda doğrudan veya örtülü olarak verilip verilmediğinin tespit edilmesi için öğretmenlere MS Word programında fabllar online olarak gönderilmiştir. Metnin içinde doğrudan veya örtülü biçimde verilen değerlerin frekans değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir. Buna göre:

1. “Tilki ile Leylek” fablında Ö1, Ö2, ve Ö3 öğretmenlerinin ortak tespit ettiği UNESCO değeri yoktur. Frekans sıklığı en fazla olan UNESCO değeri yardımlaşmadır (f: 8). Doğrudan ve örtülü olarak bu fablda yardımlaşma, dürüstlük, alçakgönüllülük, saygı, sorumluluk ve birlik değerlerinin olduğu öğretmenlerce belirtilmiştir.

2. Ağustos Böceği ve Karınca” fablında Türkçe öğretmenlerinin hem fikir olduğu değer ise sorumluluk değeridir. Ayrıca öğretmenler burada yardımlaşma değerinin de doğrudan verildiği düşüncesindedir.

3. “Karga ile Tilki” fablında araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri dürüstlük değeri üzerinde görüş birliği içerisindedir. Bu fablda öğretmenler başka değer hususunda görüş beyan etmemişlerdir.

4. “Aslanla Fare” fablında ise öğretmenler metnin içinde yardımlaşma değerinin doğrudan verildiği konusunda aynı fikirdedir. Ayrıca bu değer frekans sıklığında da ön plandadır (f:6). Bu değeri doğrudan ve örtülü olarak frekans sıklığıyla takip eden değerler birlik (f: 3), alçakgönüllülük(f:2), barış/huzur (f:1) ve özgürlüktür (f: 1).

5. “İki İnatçı Keçi” fablında öğretmenlerin hem doğrudan hem de örtülü olarak aynı fikirde olduğu değer ise saygıdır. Ayrıca bu fablda öğretmenler özgürlük değerinin doğrudan ele alındığını belirtmektedirler. Bu fablda yer alan diğer değerler ise alçakgönüllülük ve barış/huzur değerleridir.

6. “Tilki ile Teke” fablında öğretmenlerin metinde örtülü olarak verildiğini düşündükleri değer dürüstlüktür. Katılımcı Türkçe öğretmenleri yardımlaşma değerinde hemfikir olmasalar da yardımlaşma değerinin frekans sıklığı metinde doğrudan verildiği için dürüstlük değeri ile aynıdır. Bu değerleri ise frekans sıklığı aynı olan özgürlük ve birlik değerleri takip etmektedir.

7 “Şehir Faresi ve Tarla Faresi” fablında araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri, doğrudan ve örtülü olarak herhangi bir değer üzerinde aynı görüşte değildir. Frekans sıklığına göre bu fablda özgürlük, mutluluk, barış/huzur değerleri en fazla değere sahiptir (f: 3). Bu değerleri aynı frekans sıklığına sahip yardımlaşma, dürüstlük ve sevgi değerleri takip etmektedir (f:1).

8.” Kaplumbağa ile Tavşan” fablında herhangi bir değer üzerinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri görüş birliğine varamamışlardır. Ancak frekans sıklığı en çok olan değer alçakgönüllülüktür (f: 6). Bu değeri frekans sıklığı bakımından sırasıyla saygı (f: 4), sorumluluk (f:3) ve sadelik (f:1) değerleri takip etmektedir.8. “Kurtla Kuzu” fablında fablın içeriğiyle bağlantılı olarak öğretmenler sırasıyla en çok saygı (f:6), tolerans (f: 4), dürüstlük (f: 4) ve alçakgönüllülük değerlerinin yer aldığını düşünmektedirler.

9. “Kurtla Kuzu” fablında araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri ortak bir değer üzerinde görüş bildirmemişlerdir. Ancak metinde örtülü veya doğrudan belirttikleri değerler içerisinde en fazla frekans sıklığına sahip olan değer saygıdır (f: 6). Bu değeri dürüstlük ve tolerans (f: 4), alçakgönüllülük ve özgürlük değerleri (f: 1) frekans sıklığı bakımında takip etmektedir.

Araştırmaya katılan Türkçe Öğretmenlerinin fabllarda hangi değerlerin yer aldığına ilişkin görüşleri araştırmaya yol göstermesi amacıyla kullanılmıştır. Bu sebeple araştırmaya katılan öğrencilerin fabllarda hangi değerleri örtülü olarak bulduğunu sağlıklı tespit etmek için katılımcı öğretmenlerin tespit ettiği değerlerden de yararlanılmıştır. Böylece araştırmanın 3. alt problem basamağının geçerlik ve güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

4.3 Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan, “Ortaokul 5. Sınıf öğrencileri fabllarda hangi değerlerine ulaşmışlardır?” sorusu için elde edilen bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Ortaokul 5. Sınıf Öğrencilerin Fabllardan Çıkardığı Değerler

Fabl Adı	Ters Değer
1. Tilki ile Leylek	<p>1. Dürüstlük, frekans değeri: 15 KKÖ14 (Konya İli Kız öğrenci): "Bu fabлда cimriliğin iyi bir şey olmadığı anlatılıyor. Leylek tilkiye bu yüzden ders veriyor. İnsanlar birbirlerine karşı doğru olmalıdırlar." KEÖ5 (Konya İli Erkek Öğrenci): "Bence bu fabлда eksik olan Leylek tilkiye evine çağırduğunda ona onun yiyebileceği bir tabakta yemek koyup ders vermeliydi. Böylece yaptığı kurnazlığın kötü bir şey olduğunu ona gösterebilirdi."</p> <p>2. Yardımlaşma, frekans değeri: 14 AEÖ10 (Afyon ili Erkek Öğrenci): "Eğer tilki leyleğin yiyebileceği bir tabağa koysaydı leylekte tilkinin yiyebileceği bir tabağa koyardı. Tilki bencillik etmiş." KKÖ16: "Eğer leylek tilkiye kurnaz davranmasaydı leylek de tilkiye öyle kurnaz davranmazdı. Birbirlerine iyi ve doğru davranmalılar."</p> <p>3. Sorumluluk, frekans değeri: 1 KKÖ4: "Öncelikle suç tilkide. Yemeği sulu yapmasaydı leylek de sinirlenmezdi. Yemeği çömleğe koymazdı."</p> <p>4. Barış/ huzur frekans değeri: 1 AKÖ1 (Afyon ili Kız Öğrenci): "Birine kötülük yaparsak biz de kötülük görürüz. Kazdığımız kuyuya kendimiz düşeriz".</p>
2. Ağustos Böceği İle Karınca	<p>1. Sorumluluk, frekans değeri: 19 KEÖ7: "Ağustos böceği bütün yazın türkü söylemeyi çalışsaydı aç kalmazdı". AKÖ18: "Ağustos böceği hem saz çalıp hem yiyecek toplayabilirdi".</p> <p>2. Yardımlaşma, frekans değeri: 6 KEÖ12: "Ağustos böceği yazın saz çalıp yemek toplamamış. Karınca ise çok çalışıp yemek toplamış. Karıncanın yaptığı doğru olsa da yardım edebilirdi" AKÖ20: "Karınca yiyecekleri ağustos böceğine vermeliydi."</p>
3. Karga ile Tilki	<p>1. Dürüstlük, frekans değeri: 16 KKÖ3: "Eğer bu karga kendini beğenmişlik yapmayı bırakıp aklı var ise onu çalıştırırdı. Tilki yapmış bir oyun karga da ona kanmış" KKÖ17: "Bu fabлда hırsızlıktan bahsediliyor. Hırsızlık çok kötü, hırsız insana güvenilmemeli, ister hayvan ister insan olsun."</p> <p>2. Alçakgönüllülük, frekans değeri: 3 AEÖ10: "Bence ders veren bir masal. Metinden çıkarılan ders: Her kimse övünmek için iş yaparsa olan kendisine olur." KEÖ7: " Karga tilkinin sözüne kanıp kibirlendi ağzındaki peynire baktı."</p> <p>3. Yardımlaşma, frekans değeri: 2 AKÖ19 (Afyon ili Kız Öğrenci): "Burada tilki kargadan peynirin yarısını isteseydi karga da tilkiye peynirin yarısını verirdi." AKÖ17: "Tilki kargadan paylaşmasını isteyebilirdi".</p> <p>4. Sorumluluk frekans değeri: 1 AKÖ20: "Karga peyniri dala koyup yemeliydi."</p>
4. Aslanla Fare	<p>Yardımlaşma, frekans değeri: 11 KEÖ12: "Aslan fareyi kurtarmış, Fare de aslanı kurtarmış ikisi de eşit davranmış." KEÖ8: "Önce aslanın fareye yardım etmesi, daha sonra da farenin aslana yardım etmesi güzel bir şey." KKÖ17: "Fare küçük olabilir ama büyük yardımları oldu."</p> <p>2. Alçakgönüllülük, frekans değeri: 7 AEÖ1: "Kimseyi küçümsememeliyiz. Herkese yardım etmeliyiz. Bir gün işimiz düşebilir. Büyüklük daha güçlü olma anlamına gelmez." AKÖ2: "Kendimizi her zaman büyük görmemeliyiz. Ne olursa olsun başkalarını küçük görmemeliyiz. Başkalarında olup bizde olmayan en küçük özellik bizi kurtarabilir."</p> <p>3. Birlik, frekans değeri: 2 KKÖ6: "Yardımlaşmanın önemli olduğunu düşünüyorum. Ben büyük o küçük dememeliyiz. Yardıma ihtiyacı olana yardım etmeliyiz."</p>
5. İki İnatçı Keçi	<p>1. Saygı, frekans değeri: 16 KKÖ16: "Keçiler kendi yerlerini seçip hiç buluşmayacaklardı. Kavga etmek yerine köprüden sırayla geçebilirlerdi." KEÖ12: "Keçiler kabadayılık etmiş, derenin içine girmiş. Belasını ikisi de bulmuş."</p> <p>2. Tolerans, frekans değeri: 14 AEÖ2: "İnat kötüdür. Karşıdaki kişiler inatçı olsalar dahi biz hoşgörülü olmalıyız. Eğer biz alttan almazsak zarar görebiliriz." KKÖ9: "İnatlaşmak insanlara zarar verir".</p> <p>3. Birlik, frekans değeri: 9 AEÖ10: "Çok güzel bir masal. Hoşgörülü olmalıyız. Kavgacı olursak dereyi boylarız." KEÖ8: "Gereksiz yere tartışarak birbirlerine zarar vermişlerdir. Anlaşıp köprüyü geçerdiler."</p>

	<p>4. Barış/huzur, frekans değeri: 7 KEÖ7: "Kavga etmeselerdi kimse dereye düşmezdi." AKÖ19: "İkisi de birbirine yol vermediği için dereye düştüler. Bundan sonra birbirlerine yer verilerse çok iyi vermezlerse de dereye düşerler."</p> <p>5. Sevgi, frekans değeri: 7 KEÖ12: "Keçiler kabadayılık etmiş, derenin içine girmiş. Belasını ikisi de bulmuş." KKÖ17: "Bu hikâyede keçiler çok inatçılar. Birbirlerini bekleyebilirler. Önce biri sonra diğeri geçebilir."</p> <p>6. Yardımlaşma, frekans değeri: 1 KKÖ3: "Bence biri önce biri sonra geçebilir. Bir gün gelir birbirlerine muhtaç olurlar."</p> <p>7. Özgürlük, frekans değeri: 1 KKÖ11: "İlk başta özgürce dolaşırken paylaşamamazlık yapıyorlar. Birbirlerine saygı göstermiyorlar."</p>
6. Tilki ile Teke	<p>Dürüstlük, frekans değeri:18 AKÖ20 "Tilkinin kurnaz ve yalancı olduğunu düşünüyorum. Arkadaşlarımıza yalan söylemeyelim." KKÖ17: "Bu hikâyede teke tilkiye kanıp düşünmeden atlamış sonunda kendi zor durumda kalmış." Yardımlaşma, frekans değeri: 8 AKÖ19: "Tilkinin yaptığı kurnazlık çok kötü bir davranış. Teke tilkiye inandı, güvendi. Kuyuya atlayarak bir hata yaptı ama teke gibi hayvanlar tilkiye bir gün inanmayacaklar ve tilki de yaptığı Davranıştan pişman olacak." KKÖ15: "Bu fablda yardımlaşmadan bahsediliyor. Bir arkadaşın ya da başka biri yardıma ihtiyacı varsa ona yardım etmeliyiz. Birine yardım edersen başka biri de sana yardım eder." Birlik, frekans değeri: 1 KKÖ4: "Teke kendine güvenip kuyuya inmeyecekti. İnse de nasıl çıkacağını düşünüp inmeliydi. Ya da tilkinin tekeye yardım etmesi gerekirdi. Çünkü teke ona yardım etti."</p>
7. Şehir Faresi ve Tarla Faresi	<p>Barış/huzur, frekans değeri:17 AKÖ1: "Şehir Faresi çok zengin ama güvenli bir yerde yaşamıyor. Tarla faresi ise fakir ama güvenli bir yerde yaşıyor. Zenginlik mutluluk demek değildir. Bu durumda biz de kendimizden iyi olanlara imrenmemeliyiz." KKÖ3: "Tarla faresi rahattan çok yemek yerine korkmayacağı evini tercih ediyor." Mutluluk, frekans değeri: 15 KKÖ6: "Şehirde korku içinde gürlütlü bir şekilde oturmaktansa tarlada oturmak daha iyi olur. Keyfine bakarsın." KEÖ7: "Tarla faresi fakirmiş, şehir faresi de zenginmiş. Tarla faresi zenginliğe ve şehirdeki kalabalığa alışkın olmadığından şehirde korkmuş. Orada korkarak yemek yemeyi istememiş." Sorumluluk, frekans değeri: 1 KKÖ9: "Tarla faresi korksa bile şehir faresinin hazırladığı sofradan yemek yemeliydi." Sadelik, frekans değeri: 1 AEÖ2: "Şehir faresi zengin ama mutsuz. Bu da zengin olsak da mutlu olacağımız anlamına gelmez. Elimizdekilerin değerini bilmeliyiz. Zengin ama korkulu yaşamaktansa huzurlu ve mutlu yaşamayı tercih ederim."</p>
8. Kaplumbağa ile Tavşan	<p>Alçakgönüllülük, frekans değeri: 17 KKÖ4: "Bence tavşan kendini beğenmiş ve kaplumbağayı küçümsemiş. Ama kaplumbağa daha hızlı çıkmış." KKÖ14: "Tavşan kaplumbağayı küçük görmüş ama tembelliğinden dolayı yarışmayı kaybetmiş. Bu fabldan şunu çıkardım: Hiç kimse hiç kimseyi küçük görmemeli." Sorumluluk, frekans değeri: 6 KKÖ15: "Tavşan kendini büyük görüp de yolun kenarında durmamalı." KKÖ16: "Tavşan yolda kaplumbağa hızlı gelmez diyerek oyalanmamalıydı. Sen kazanamazsın dememeliyiz. Tavşanın yaptığı doğru değildir." Saygı, frekans değeri: 1 AKÖ1: "Kimseye ben senden daha hızlıyım diye böbürlenmemeliyiz. Daha yarışa başlamadan böbürlenmemeliyiz. Kendi özelliklerimizi övüp başkasını küçümsememeliyiz."</p>
9. Kurtla Kuzu	<p>Saygı, frekans değeri: 17 KKÖ11: "Bence kurt saygısız yalancı, kurt uzak durmalıydı." KKÖ14: "Kurt gibi güçlü canlılar, kuzu gibi zayıf canlıları küçük görmemeli, ve zayıfa almamız gerektiği anlatılıyor." Tolerans, frekans değeri: 16 KKÖ17: "Kurt küçük kuzuya acımıyor." KKÖ3: "Kurt çok saçmalamış bence. Kuzu da onunla konuşmaya devam ediyor. Kim daha güçlü haklı diye bir şey yok." Sevgi, frekans değeri: 13 KEÖ12: "Kurt kuzuyu yemeyi kafaya koymuş, güçlü zayıfı ezmiş. Ormanda hesabını görmüş". KKÖ13: "Kurt kuzuyu yemek istemiş. Kuzu kurdu görür görmez kaçmalıydı." Barış/huzur, frekans değeri: 9</p>

	<p>AEÖ2: "Hayatımızda kötü şeyler olabilir. Biz ise bu olaylarda hakkımızı aramalıyız. Ama bazı kişiler bizi tersleyebilir. Bu yüzden bu kişilerden uzak durmalıyız. Mümkün olduğunca sert kavgalara girmemeliyiz. Sert kavgalardan uzak durmalıyız."</p> <p>KKÖ3: "Kurt çok saçmalamış bence. Kuzu da onunla konuşmaya devam ediyor. Kim daha güçlü haklı diye bir şey yok."</p> <p>Dürüstlük, frekans değeri: 6</p> <p>KKÖ4: "Kurdun kavga etmeden kuzuyla anlaşması gerekirdi. Ona yalan söylememeliydi."</p> <p>AKÖ18: "Kuzu kurdun yanında durmamalıydı. Kuzu kurda güvenmemeliydi."</p> <p>Alçakgönüllülük, frekans değeri: 6</p> <p>KKÖ6: "Kim daha güçlüyse hep odur haklı" cümlesi bence yanlış. Kişileri küçük görüp kibirlenmek bence yanlış.</p> <p>KEÖ8: "Kurt kuzuya kızıp gereksiz yere kavga çıkarıyor. Bu kötü bir şeydir."</p> <p>Birlik, frekans değeri: 4</p> <p>AKÖ19: "Bence ikisi de haksız. Kurt kuzunun su içmesine izin vermeliydi. Kuzu da kurttan izin almamalıydı."</p> <p>KKÖ9: "Kurt başkalarını suçlamak için gereksiz yere bahane arıyor."</p> <p>Yardımlaşma, frekans değeri: 2</p> <p>AKÖ20: "Canavar suyunu kuzuyla paylaşmalı."</p> <p>KKÖ5: "Kurt kuzuya boşuna kızıyor. Hem küçük bir kuzu koca bir dereyi nasıl kirletsin! O dere kurda ait değil. Tüm hayvanlara ait.."</p>
--	--

Fabllar verdiği dersler bakımından çocuklara kötü örnek olabilecek davranışlar içerdiği konusunda bazı eğitimciler tarafından eleştirilmektedir (Erdal ve Gökmen, 2010; Karagöz, 2015). Eğitim de sadece doğrular telkin edilerek bir şeyler öğretilmez. Zıtlıkların da eğitim ortamına koşulmasıyla bireylere istenilen davranışları kazandırılabiliriz (Batur ve Yücel, 2012; Bayram, 2012). Bu sebeple öğrencilerin eleştirel bakış açını da göz önüne alarak okudukları fabllarda hangi değerleri buldukları tespit edilmiştir. Araştırmacı, öğrencilerin hangi değerleri fabllarda örtülü olarak bulunduğunu görmek için öğrencilere fablları dağıtmıştır. Bu fabllar Afyon ilinde 7 öğrenciye Konya ilinde 15 öğrenciye verilmiştir. Öğrencilere, "Bu fabl hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusu yöneltilmiştir. Fablları okuyup cevabı yazmaları için iki hafta süre verilmiştir. Daha sonra cevaplar yazılı olarak toplanmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde iki öğrencinin herhangi bir fablla ilgili değerlendirme yapmadığı görülmüştür. Bu kağıtlar çöp veri olarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin fabllarla ilgili olumlu ve olumsuz düşünceleri araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin kağıtları üç hafta aradan sonra araştırmacı tarafından yeniden okunmuştur. Yapılan değerlendirme sonucunda fabllarda, öğrencilerin doğrudan veya örtülü ulaştığı UNESCO değerleri frekans sıklığı ile Tablo 3' te gösterilmiştir. Öğrencilerin okudukları fablda ortaya koyduğu olumlu ve olumsuz düşüncelerin içerik analizi yapılarak öğrencilerin ulaştığı değerler ele alınmıştır. Ayrıca araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği açısından öğrencilerin bulunduğu düşünülen değer veya değerlerle ilgili en az iki tane doğrudan alıntı yapılmıştır. Eğer frekans sıklığı ikiden az ise tablo 3'te tek alıntı yapılmıştır. Alıntı yapılan öğrenciye kod verilerek alıntidan önce kod ismi gösterilmiştir. Tablo 3'e göre:

1. "Tilki ve Leylek" fablında en fazla frekans sıklığına sahip olan değer, dürüstlük değeridir (f: 15). Bu değeri yardımlaşma değeri takip etmiştir (f: 14). Öğrenciler bu fablda Tilki'nin misafir çağırıp ona uygun şekilde ağırlama yapmamasını eleştirmişlerdir. Sorumluluk ve barış/huzur değerinin ise frekans sıklığı: 1'dir.

2. "Ağustos Böceği ve Karınca Masalı'nda" öğrencilerin en çok eleştirdiği husus Ağustos Böceği'nin çalışmamasıdır. Bu durum UNESCO'nun sorumluluk değeriyle örtüşmektedir. Bu fablda en fazla frekans sıklığı sorumluluk değerindedir (f: 19). Çalışmada değerlendirilen yirmi öğrencinin on dokuzu bu değeri dile getirmişlerdir. Öğrencilerin diğer bulunduğu değer ise yardımlaşmadır (f: 6).

3. "Karga ile Tilki" fablında 5. Sınıf öğrencileri Tilki'nin yaptığını doğru bulmuyorlar. KKÖ3: "Eğer bu karga kendini beğenmişlik yapmayı bırakıp akli var ise onu çalıştırırdı. Tilki yapmış bir oyun karga da ona kanmış" diyerek Tilki'nin kandırdığını anlatmaktadır. Bu da dürüstlük değeriyle uyuşmamaktadır. Bu fablda frekans değeri en fazla olan değer dürüstlüktür (f: 15). Bu değeri sırasıyla alçakgönüllülük (f: 3), yardımlaşma (f: 2), ve sorumluluk (f: 1) değerleri takip etmektedir.

4. "Aslanla Fare" fablında öğrencilerin en fazla değindiği değer yardımlaşmadır (f: 11). 5. Sınıf öğrencileri bu fablda Aslan'ı kibirli olarak düşünüyorlar. Bu durumu öğrenciler eleştirmişlerdir. Bu sebeple bu fablda değer olarak alçakgönüllülük ikinci sırada tespit edilmiştir (f: 7). Bu değerleri birlik değeri takip etmiştir (f: 2).

5. "İki İnatçı Keçi" fablında 5. Sınıf öğrencileri keçilerin kavgaya tutuşarak anlaşamamalarını eleştirmişlerdir. Bu yüzden saygı değeri bu fablda ön plandadır (f: 17). Bu değeri tolerans (f: 14), birlik (f: 9), barış/huzur (f: 7), sevgi (f: 7), yardımlaşma (f: 1) ve özgürlük (f:1) değerleri takip etmektedir.

6. "Tilki ile Teke" fablında öğrencilerin en fazla eleştirdikleri husus yalancılıktır. Bu durum dürüstlük değerine öğrencilerin eleştirel olarak ulaştığını göstermektedir (f:18). Örneğin AKÖ20: "Tilkinin kurnaz ve yalancı olduğunu düşünüyorum. Arkadaşlarımıza yalan söylemeyelim." diyerek dürüstlüğün önemine dikkat çekmiştir. Bu değeri yardımlaşma (f: 7) ve birlik değerleri izlemektedir (f: 1).

7. "Şehir Faresi ve Tarla Faresi" fablında verilen cevaplara göre tespit edilen değerler sırasıyla: 1. barış/huzur (f: 17), 2. mutluluk (f: 15), 3. sorumluluk (f: 1) ve 5. sadelik (f: 1) değerleridir.

8. "Kaplumbağa ile Tavşan" fablında öğrenciler tarafından genel olarak Tavşan'ın kibirli olduğu düşünülmüştür. Bu sebeple frekans sıklığı en fazla olan değer alçakgönüllülüktür (f:17). Ayrıca Tavşan'ın kibirinden dolayı sorumluluğu yerine getirmediği de düşünülmüş (f: 6). Bir öğrenci de Tavşan'ın saygısız olduğunu düşünmektedir (f:1).

9. “Kurtla Kuzu” fablında öncelikle Kurt’un saygısız olduğu 5. Sınıf öğrencilerince söylenmiştir. Bu sebeple öğrenciler tarafından saygı değerine ulaşıldığı düşünülmüştür (f: 17). Bu değeri sırasıyla tolerans (f:16), sevgi (f:13), barış/huzur (f: 9), dürüstlük (f: 6) alçakgönüllülük (f: 6), birlik (f: 4) ve yardımlaşma (f: 2) değerleri takip etmektedir.

5 Sonuç ve Tartışma

Çocuklara yönelik edebi türler, yaş ve seviyeye uygun olarak kullanıldığında kelime serveti ve dil becerilerinin gelişimi başta olmak üzere düşünme becerilerinin gelişimine de katkıda bulunacaktır. Bu sebeple çocuklar için hazırlanmış edebi türler yaş ve seviye de dikkate alınarak eğitim ortamında dil ve düşünme becerilerinin geliştirilmesinde, eğitimsel iletilerin aktarımında ve değer kazandırmada kullanılabilir (Göçer, 2010;). Fabllar hitap ettiği yaş seviyesi bakımından ilköğretim birinci kademe ve ortaokul 5 ve 6. sınıflarda kullanılabilir (Aytaş ve Yalçın, 2014). Öğrencilerin sorun çözme, akıl yürütme, iletişim becerilerini geliştirme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme amacıyla fabl metinlerinden yararlanabiliriz (Güneş, 2013).

Her ne kadar fabl metinleri bazı eğitimciler tarafından çocuklara kötü örnek teşkil ettiği düşünülerek eleştirilse de eğitimde salt doğrulardan ziyade zıtlıklarla da gelişim sağlayabiliriz (Batur ve Yücel, 2012; Bayram, 2012; Karagöz, 2015). Edebiyat okumayı, yazmayı içeren bir süreçtir. Edebiyat eğitimi metinlerle yapılmaktadır. Çocuğa tek ve değişmez olanı anlamayı dikte etmemeliyiz. Çocuk kendi anlamalarını edebi eserlerden çıkarmalıdır. Böylece çocuğun yorum yapmasını ve yaratıcı düşünmesini sağlayarak onun da ortaya bir şeyler koymasını sağlayabiliriz (Taşdelen, 2006). Çocuklara değer kazandırma öğretmen tarafından doğrudan yapılmamalıdır. Çocuklara değer kazandırmak doğal ortamında, çocuğun bizzat kendi düşünceleriyle doğruya ulaşmasıyla olmalıdır. Bu şekilde yapılan değer kazandırma eğitimi amacına ulaşmada daha başarılı olacaktır. Çubukçu (2011), çocuklara karakter eğitiminin doğal ortamlarda verilebileceğini söylemektedir. Bu da en iyi edebi eserlerle olmaktadır. Edebi eserler içerisinde karakter eğitiminde çocuklar için uygun türler ise masal ve fabllardır. Fabl ve masalların sınıf ortamında içeriğinin tartışma ve yansıtmacı bir biçimde ele alınması öğrencilerde karakter gelişimi desteklemektedir.

“Öğrencilerin en çok hatırladığı fabl metinleri nedir?” alt problemine bakıldığında öğrencilerin hatırladıkları fabl metinleri ders kitapları ya da okuma kitaplarındaki fabllar olduğu görülmüştür. Türkçe ders kitaplarına baktığımızda fabl türünden La Fontaine’in birinci kademe ile ikinci kademede ders kitaplarında bir fabliyle karşılaşmak mümkündür. Ayrıca ilköğretim için tavsiye edilen 100 Temel Eser” içerisinde “Kelile ve Dimne” yer almamaktadır ancak La Fontaine ve Ezop Masalları tavsiye edilen bu kitaplar içerisinde (MEB, 2005). Arı ve Okur (2013: 315)’un yaptığı çalışmada da La Fontaine’den Seçmeler, okunma durumu bakımından 10. sırada Ezop Masalları ise 14. sırada yer almaktadır. Alan yazın incelendiğinde ise Batı edebiyatından fabl türünde, La Fontaine ve Aisop Masallarına çok fazla değinilmiştir (Noel, 1975; Kennerly, 1973; Detlor, 2001 Aytaş & Yalçın, 2014). Kıvrak (2010)’ın yaptığı çalışmaya göre ders kitaplarında batı edebiyatı kaynaklı fabllara yer verildiği görülmektedir. Halbuki doğu edebiyatı ve kendi edebiyatımızda fabl türüne yönelik birçok eser mevcuttur. Bu eserler ders kitaplarında kullanılabilir.

“Türkçe öğretmenlerinin UNESCO değerler listesine göre fabllarda bulunduğu değerler nelerdir?” alt problemine bakıldığında “Tilki ile Leylek, Şehir Faresi ile Tarla Faresi, Kaplumbağa ile Tavşan ve Kurtla Kuzu” fabllarında üç öğretmenin de aynı değerler üzerinde görüş birliğine varamadıkları görülmüştür. Diğer fabllarda görüş birliğine varılan değerler olmuştur. Bu durum eleştirel düşünme becerisine de uygundur. Eleştirel düşünme de her birey olaya farklı pencerelerden bakabilmelidir (Karadüz, 2010). Dilbilimsel yaklaşım açısından bakıldığında ise her bireyin, toplumun, bölge insanın dilsel iletileri ve anlama ve aktarma açısı farklıdır. Bu sebeple bir metin üzerinde insanlar, ortak noktalara varmalarının yanında farklı çıkarımda bulunabilirler. Bilginin süzülmesi ve insan zihninde anlamlandırılması bireyden bireye farklılık gösterebilir (Günay, 2007; Belkin & Croft, 1992). Ayrıca fabllarla ilgili öğrencilerin düşüncelerinin yorumlanmasında öğretmenlerin UNESCO değerler listesinde ortaya koyduğu değerler baz alınarak öğrencilerin fabllarla ilgili düşünceleri değerlendirilmiştir.

Bu çalışmada öğrencilere doğrudan değer buldurmak yerine “ne düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilerek düşüncelerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Böylece bizzat kendilerinin bir değere ulaşması sağlanmıştır. Fabllar toplumun benimsediği ya da karşı olduğu davranışları konu edinen bir edebi türdür. Bu türde insanları temsil eden hayvanlar üzerinden eleştirel bir bakış açısıyla bir takım toplumsal ve evrensel değerlere ulaşılması amaçlanmaktadır (Fırat, 2012). Okuyucuya verilen örtülü mesajların okuyucunun zihninde neden ve nasıl sorularına cevap buldurması önemlidir Bu sayede okunan eserin okuyucunun anlamlandırmasıyla daha faydalı olacağı savunulabilir (Şimşek, 2015). Fablların kahramanlarına bakıldığında gerçek hayatta karşımıza çıkabilecek karakterler olduğu görülmektedir. Fabllar üzerinde öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri kullanmaları sağlarsa doğruya ulaşmaları sağlanabilir (Erdal ve Gökmen, 2010; Dervişcemaloğlu, 2014). Çocukların hayata hazırlanmasında önemli olan bazı değerler fabllarda hayvanlar üzerinden temsili bir şekilde yansıtılmıştır. Özellikle kurgusal metin türleri ve şiir türü çocuk edebiyatında değerlerin öğretilmesinde en önde gelen türlerdir (Erol & Tütak, 2015). Önemli olan bu türlerde değerlerin öğrencilere nasıl aktarılacağıdır. Bu aktarım ise doğrudan değer aktarmak yerine yazılı metinlerden öğrencinin çıkarım yapmasıyla daha etkili olacaktır.

Tomasek (2009), öğrenciler için okuma materyallerinin onların ilgisini çekebilecek ve meraklarını canlı tutacak nitelikte olması gerektiğini söylemiştir. Kurgusal metinlerde öğrencilerin ilgisini çeken metinlerdir. Özellikle fabllar hitap ettiği yaş seviyesi bakımından ilköğretim birinci kademe ve ikinci kademeden ilk sınıflarında öğrenciler için kullanılabilir. Kısacası çocuklar için seçilecek doğru metin ve türler onların eğitim ortamında doğru değerlere ulaşmasını ve düşünme becerileri kazanmasını sağlayacaktır.

6 Kaynaklar

- Akbaş, O. (2008). Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27.
- Aktaş, E., & Ekinci Çelikpazu, E. (2011). MEB 6, 7 ve 8 Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Değer İletimi Açısından İncelenmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 413-427.
- Aktepe, V., & Tahiroğlu, M. (2016). Değerler Eğitimi Yaklaşımları ve Etkinlik Örnekleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*(42), 361-384.
- Alptekin, A. B. (2000). Hayvan Masallarının Formel Yapısı. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 157-185.
- Alptekin, A. B. (2005). Hayvan Masalları. *Türk Folklorü*, 5(66).
- Arı, G., & Okur, A. (2013). Öğrencilerin 100 Temel Eseri Okuma Durumu. *TSA*, 17(3), 307-328.
- Arıcı, A. F. (2010). *Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı (2. basım)*. Ankara: Pegem.
- Aytaş, G., & Yalçın, A. (2014). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ.
- Batur, Z., & Yücel, Z. (2012). Ahmet Efe'nin Çocuk Hikâyelerinde Değer Eğitimi ve Hikayelerin Türkçe Eğitimine Katkısı. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(4), 1031-1049.
- Bayram, A. (2012). İlköğretim Okulu Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin Çatışmayı Yönetme Yeterlilikleri. *I.Cyprus Intenational Congress Of Educational Research* (s. 505-791). Girne: KEAB.
- Belkin, N. J., & Croft, W. B. (1992). Information Filtering and Information Retrieval: Two Sides of The Same Coin? *Communications of the ACM*, 35(12), 29-38.
- Bıçak, B., Karataş, S., Sünter, E., Ünver, A., Korkut, G., Akunova, Z., et al. (2016, Kasım). Ortaöğretim Öğrencilerinin Okullarda Yürütülen Değerler Eğitimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching)*, 5(4), 401-422.
- CDE. (2000). *English–Language Arts Content Standards for California Kindergarten Through Grade Twelve*. California/Sacramento: CDE Press.
- Common Core Standarts Initiative. (2010). *Common Core State Standards For English Language Arts & Literacy İn History/Social Studies, Science, And Technical Subjects*. Ağustos 10, 2017 tarihinde English Language Arts Standards: <http://www.corestandards.org/ELA-Literacy/>
- Çubukçu, F. (2011). The Interface between Critical Thinking Strategies and Moral Development. *Mediterranean Journal of Humanities*, 1(2), 73-85.
- Dağabakan, D., & Öztürk Dağabakan, F. (2007). Dil ve Çocukta Dil Gelişim Kuramları. *Milli Eğitim Dergisi* (174), 155-161.
- DECD. (2014). *Language and Literacy Levels across the Australian Curriculum: EALD students*. Adelaide: Government of South Australia-Deparment for education And Child Development.
- Demir, T. (2011). Türkçe Eğitiminde Karagöz ve Gölge Oyunuyla Değer Eğitimi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 57-89.
- Dervişcemaloğlu, B. (2014). Ortaokul Düzeyinde Bir Fabl İnceleme Örneği. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(9), 475-488.
- Detlor, T. (2001). *Teaching With Aesop's Fables*. New York: Scholastic Inc.
- Erdal, K., & Gökmen, A. (2010). Çocuklara Verdiği Dersler Açısından La Fontaine' in Fablları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi (The Journal of International Social Research)*, 3(10), 259-271.
- Erol, K., & Tütak, M. (2015). Çocuk Edebiyatı Kapsamında İbrahim Alâettin Gövsa'nın Çocuk Şiirleri'ne Değerler Eğitimi Bağlamında Bir Bakış. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(1), 210-228.
- Fırat, H. (2012). La Fontaine'in Fabllarında Güçlü-Zayıf İlişkisi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 32(2012), 115-132.
- Göçer, A. (2010). Türkçe Öğretiminde Çok Uyarınlı Bir Öğrenme Ortamı Oluşturmak İçin Seçkin Edebi Ürünlerden Yararlanma. *TÜBAR, XXVII*, 341-369.
- Gül, R. (2013). Bir Değer Eğitimi Olarak İlköğretimde Doğruluk Eğitimi. Çorum: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi.
- Günay, V. D. (2007). *Metin Bilgisi*. İstanbul: Multilingual.
- Güneş, F. (2011). Dil Öğretim Yaklaşımları ve Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 123-148.
- Güneş, F. (2013). Türkçe Öğretiminde Metin Seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi (Journal of Mother Tongue Education)*, 1, 1-12.
- Helimoğlu Yavuz, M. (1997). *Masallar ve Eğitimsel İşlevleri*. Ankara: Ürün.
- Karadüz, A. (2010). Dil Becerilerive Eleştirel Düşünme. *Turkish Studies (International Periodical For the Languages, Literature)*, 5(3), 1566-1593.
- Karagöz, B. (2015). Fablların Pedagogik Karakteristiği Üzerine Bir Analiz. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDE)(ÖS-II)*, 353-362.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 32-80.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim (Genişletilmiş 3. Basım)*. Ankara: Engin.
- Kennerly, K. (1973). *Hesitant Wolf and Scrupulous Fox: Fables Selected from World Literature*. Schocken Books: New York.
- Keskin, Y. (2016). Din Eğitimi ve Değer Eğitimi. H. H. Bircan, & B. Dılmaç içinde, *Değerler Bilançosu Sarı Kitap: Dil, Din Eğitimi, Edebiyat, İktisat, İletişim, Kamu* (s. 237-267). Konya: Çizgi.
- Kıvrak, G. (2010). *İlköğretim 2. Kademe Türkçe Derslerinde Hayvan Masallarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kumbasar, E. (2011). *Muzaffer İzgü'nün Romanlarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education. (2011). *Massachusetts Curriculum Framework For English Language Arts & Literacy -Grades Pre-Kindergarten To 12 Incorporating The Common Core State Standards For English Language Arts*

And Literacy In History/Social Studies, Science, And Technical Subjects. Massachusetts/Malden: Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education.

MEB. (2005). *Meb Mevzuat*. Ekim 10, 2017 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı: <http://iogm.meb.gov.tr/files/mevzuat/45.pdf> adresinden alındı

Noel, T. (1975). *Theories of the Fable In the Eighteenth Century*. New York: Columbia University Press.

Oğuzkan, A. F. (2006). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı.

Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.

Parankimalil, J. (2012). *Meaning, Nature and Aims of Education*. 04 29, 2017 tarihinde <https://johnparankimalil.wordpress.com/2012/03/26/meaning-nature-and-aims-of-education>

Şimşek, Ş. (2015). Kemalettin Tuğcu'nun Romanlarında Değerler Eğitimi. *International Journal of Humanities and Education*, 1(1), 79-104.

Taşdelen, V. (2006). Edebiyat Eğitimi: Hermeneutik Bir Yaklaşım. *Milli Eğitim*, 34(169), 42-56.

Tomasek, T. (2009). Critical Reading: Using Reading Prompts to Promote Active Engagement with Text. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 21(1), 127-132.

Ungan, S. (2006). Fabl Türünün Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Günümüzde Bu Türden Yararlanma Olanakları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 105-114.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Extended Abstract

In language education, the importance of literary arts prepared for children has increased in recent years (Oğuzkan, 2006; Ungan, 2006). Literary products to be prepared for children should have some features that direct them to the right, the good and the beautiful things (Kavcar, 1999). In Turkish teaching, texts are frequently used and the Fabl type has an important place in literature arts for children in terms of the age level it appeals to, as well as to convey some concepts and values to children. Fables are a type accepted in fairy tale.

The aim of this study is to determine the values in the fables which have important place in the literature for children. Therefore, "what are the fables that children remember most, what values they found in these fancy texts that remember three different Turkish teachers, and what do fifth grade students think about these fable texts?" are asked and answered in the study.

In this study, descriptive qualitative model is used. In the first phase of the study, a 100-piece fable list was distributed on A4 paper to a 5th grade junior high school student consisting of 102 people and the students were asked to mark which fable text they remember. According to the marked fables, the fables most remembered by the students were identified. After the first stage, the students' marked answers have been identified by three different Turkish teachers in accordance with the nine fables most remembered by means of descriptive analysis and the "UNESCO Values List". After the second stage, the most memorable fable texts were distributed to the 5th grade students of 22 persons and the thoughts about this subject were gathered by giving two weeks time to them. The answers of 20 students who made a reliable assessment from this sample group were used in the research. These responses were evaluated by the researcher on the basis of content analysis and expert opinion. The evaluation was conducted twice in three weeks in order to seek to obtain valid and reliable results. In this study, validity and reliability are the main concerns to be achieved through considering the concepts of credibility, transferability, and consistency as well as verifiability used in qualitative research. In qualitative research, possibility-based sampling is used instead of probability (Yıldırım and Şimşek, 2008), taking into consideration the controllability of the research. Thus, a purposeful sampling method has been used in this study as appropriate for the purpose of the research.

According to the first sub-problem questionnaire, nine fable texts frequency, which have the value of memorable memorability greater than 25% in the research. In this way, the boundaries of the research are determined and seeks to obtain more valid and reliable results. In the second sub-problem of the study, three different Turkish teachers who focus on UNESCO values in document and descriptive analysis in the most memorized nine fables texts. Although teachers agree with each other in terms of the same values in "Ağustos Böceği ve Karınca, Karga ile Tilki, Aslanla Fare, İki İnatçı Keçi ve Tilki ile Teke" fable texts, they do not declare and agree with each other in fable texts of "Tilki ile Leylek, Şehir Faresi ve Tarla Faresi, Kaplumbağa ile Tavşan, and Kurtla Kuzu Fox and Leylek, City Faresi and Tarla Faresi." It is aimed that the values that the teachers find in these nine fables and the values that are obtained from the students' market sheets are more reliable sources for the purpose of this study. Findings for the third sub-problem of the study are obtained from the thoughts in the nine most fable texts recalled by the 5th grade student of 22 students. Two students from this student group were excluded from the evaluation because they did not declare any opinions. Assessment is made on 20 students' opinions. The students' thoughts are shown by the researcher using the content analysis method and the frequency of the table '.

We can use fable texts to improve children's critical thinking skills in terms of their age level. Even if fable texts are criticized by some educators or academicians, there are good evil, beneficent and helpful characters in the fables and such characters will lead to an understanding of these concepts so that they can draw lessons from them. Instead of suggesting values by others, it will enable students to learn effectively through literary arts by themselves. In addition, fairy tales and fables are more important in transferring values than other kinds of literacy arts for children. Fable texts are the most memorable by students not only in textbooks, but also La Fontaine and Ezop Masalları as well as in "100 Basic Literary Works". In this study, any fable text from Eastern literature is not

among the most memorable fables. Hence, fables texts from Eastern literature should be included in textbooks. Turkish teachers have reached the same value in five fable texts, but in four fables, they have reached different values. That is, everyone interprets the text differently linguistically. When the message given in the text replies in the reader's mind, the text is understood by the reader. Fictional genres and poetry are the most used text types in value transfer. However, this transfer of value should not be done directly with texts but with how a student interpret a text and make some sense out of it. Fable texts are one of the proper sorts of literary genres for this purpose. The most important factor in the development of texts and teaching is that the students are curious to read. Therefore, fable texts are suitable for elementary, first grade and fifth, sixth and seventh grades in terms of length, heroes and the subject.